

Z á z n a m
z rokovania Archeologickej rady
zo dňa 24. septembra 2009 na MK SR v Bratislave

Prítomní: PhDr. P. Baxa, PhD., PhDr. P. Bednár, CSc., PhDr. J. Béreš, CSc., prof. J. Bujna, CSc., PhDr. M. Ďurišová, PhDr. J. Labuda, CSc., PhDr. B. Lesák, PhDr. M. Mácelová, PhDr. K. Pieta, DrSc., prof. PhDr. T. Štefanovičová, CSc.
Za MK SR: Ing. arch. P. Ižvolt, Ing. I. Kodoňová, Mgr. M. Medvecká, tajomníčka AR
Prizvaný za Pamiatkový úrad SR: Mgr. S. Katkin
Prizvaný k bodu 1 za MK SR: JUDr. Mgr. T. Michalík
Prizvaný k bodu 4 za KPÚ Banská Bystrica: Ing. arch. L. Farkaš
Neprítomný: PhDr. I. Bazovský, PhD. (ospravedlnený)

Rokovanie otvoril a viedol predseda rady PhDr. K. Pieta, DrSc. (ďalej len „predseda“).

Archeologická rada prerokovala nasledovné body programu:

1. Návrh na zmenu vyhlášky č. 16/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu
2. Právnické osoby oprávnené na vykonávanie archeologického výskumu – informácia o splnení podmienky zamestnávania odborne spôsobilej fyzickej osoby v pracovnom pomere na ustanovený týždenný pracovný čas podľa § 36 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov
3. Oprávnenia na vykonávanie archeologického výskumu pre právnické osoby
 - informácia o vydaní a odňatí oprávnení na základe stanoviska Archeologickej rady (ďalej len „AR“), určenie garantov AR
 - žiadosť právnickej osoby VIA MAGNA, s.r.o.
 - žiadosť právnickej osoby ACHILLES ARCHAEOLOGY, s.r.o.Žiadosť Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote o vydanie povolenia na archeologický výskum na vedecké a dokumentačné účely (lokalita Širkovce, hrad Kapla)
4. Archeologické nálezisko NKP Dominikánsky kláštor v Banskej Štiavnici – informácia Pamiatkovej inšpekcie MK SR o stave konania
5. Rôzne

K bodu 1:

Ing. arch. Pavol Ižvolt, riaditeľ odboru ochrany pamiatkového fondu, ospravedlnil neprítomnosť generálneho riaditeľa sekcie kultúrneho dedičstva PhDr. Pavla Šimuniča, CSc. a uviedol k 1. bodu rokovania:

Od 1. júna 2009 je účinný zákon č. 208/2009 Z. z., ktorým sa zmenil zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu. V nadväznosti na skúsenosti z aplikačnej praxe uplatňovania vykonávacej vyhlášky MK SR č. 16/2003 Z. z. k tomuto zákonu MK SR pripravuje novú vykonávaciu vyhlášku. Členovia AR mali možnosť oboznámiť sa s jej návrhom pred rokovaním, materiál dostali elektronickou poštou. Predstavil členom AR prizvaného pracovníka SKD JUDR. Mgr. Tomáša Michalíka, ktorý

- uviedol, že návrh vyhlášky je prvou pracovnou verziou na diskusiu,
- vysvetlil že z hľadiska legislatívnej techniky vyhláškou možno upravovať len veci, na ktoré je v zákone splnomocňovacie ustanovenie, a uviedol, ktoré podnety nemohli byť z tohto dôvodu akceptované,
- odôvodnil navrhované zmeny týkajúce sa overovania osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkového výskumu (§ 8 ods. 4 a § 35 ods. 10 zákona) a výskumnej dokumentácie (§ 39 ods. 8 zákona), najmä že povinnou

súčasťou skúšky má byť prezentácia dokumentácie z výskumov, na ktorých sa žiadateľ podieľal, pri splnení podmienky troch rokov odbornej praxe žiadateľa sa má klásť dôraz na kvalitu a nie na počet dní v teréne, výskumná dokumentácia archeologického výskumu má byť štandardizovaná a navrhuje sa, aby jej povinnou súčasťou bolo stanovisko Pamiatkového úradu SR.

Predseda poďakoval za uvedenie do problematiky prípravy novej vyhlášky, ktorá bude mať významný vplyv na archeologickú prax. Uviedol, že v praxi terénneho výskumu narastá počet oprávnených fyzických i právnických osôb a vzhľadom na narastajúcu komercializáciu v oblasti archeologického výskumu by nová vyhláška mala napomôcť zaistiť kvalitu výskumu a ochrany archeologických nálezov na potrebnej úrovni.

AR návrh prerokovala a odporúča:

- zaviesť ako povinnú súčasť skúšok prezentáciu výskumnej dokumentácie,
- zvýšiť náročnosť písomnej i ústnej časti skúšok, s dôrazom na preukázanie kvality prezentovanej dokumentácie a autorského podielu na výskumnej dokumentácii, ale zväziť potrebu kvantifikovať aj zákonom stanovenú trojročnú prax na počet dní v teréne,
- dohodnúť medzi Pamiatkovým úradom SR a Archeologickým ústavom SAV zavedenie jednotných kritérií pre vydávanie odborného posudku o absolvovaní odbornej praxe a posudok prípadne navzájom konzultovať,
- preskúmať možnosť odobratia osvedčenia v prípade nekvalitných výsledkov,
- zaviesť pre výskumnú dokumentáciu povinné štandardy, ktoré spracuje AR a schválí a zverejní MK SR,
- za vysokoškolské vzdelanie v príslušnom odbore považovať vzdelanie 2. stupňa ukončené diplomovou prácou v príslušnom odbore s tým, že komisia môže výnimočne uznať za vzdelanie v príslušnom odbore aj vzdelanie v inom príbuznom odbore, zakončenom štátnou záverečnou skúškou.

AR sa dohodla, že pracovná skupina v zložení PhDr. K. Pieta, DrSc., PhDr. P. Baxa, prof. J. Bujna, CSc., PhDr. B. Lesák a JUDr. Mgr. T. Michalík pripraví podklady na najbližšie rokovanie k vyhláške a prvý návrh štandardov dokumentácie archeologického výskumu.

K bodu 2:

Tajomníčka AR Mgr. M. Medvecká (ďalej len „tajomníčka“) informovala AR, že:

- MK SR 1. júna 2009 upozornilo všetky právnické osoby oprávnené vykonávať archeologický výskum na nadobudnutie účinnosti zákona č. 208/2009 Z. z. a súvisiacich právnych predpisov (zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov; zákon č. 207/2009 Z. z. o podmienkach vývozu a dovozu predmetu kultúrnej hodnoty a o doplnení zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).
- MK SR zároveň požiadalo tieto právnické osoby, aby sa s uvedenými predpismi oboznámili a informovali MK SR do 15. júna 2009, ktorá fyzická osoba s osobitnou odbornou spôsobilosťou je ich zamestnancom v pracovnom pomere na ustanovený týždenný pracovný čas v zmysle § 36 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z.

- Všetky právnické osoby, ktoré sú oprávnené na vykonávanie archeologického výskumu splnili kritérium uvedené v § 36 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z., žiadnu fyzickú osobu neuviedli ako svojho zamestnanca dve právnické osoby.
- Zamestnanec spoločnosti AA TERRA ANTIQUA, s.r.o., Mgr. R. Daňo, PhD. (odborne spôsobilá fyzická osoba) uzavrel s platnosťou od 1. októbra 2009 pracovnú zmluvu na ustanovený týždenný pracovný čas v zmysle § 36 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z. so spoločnosťou ACHILLES ARCHAEOLOGY, s.r.o., (pozri záznam k bodu 3). MK SR preto požiada spoločnosť AA TERRA ANTIQUA, s.r.o., o oznámenie mena odborne spôsobilej osoby, prostredníctvom ktorej bude táto spoločnosť zabezpečovať archeologický výskum od 1. októbra 2009.

PhDr. Marta Mácelová, vykonávajúca funkciu garanta AR pre Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici, informovala AR, že vo výpovednej lehote je zamestnanec múzea Mgr. J. Zachar (odborne spôsobilá osoba, prostredníctvom ktorej múzeum zabezpečuje archeologický výskum).

AR vzala informácie so súhlasom na vedomie a žiada MK SR, aby preverilo, či uvedené dve oprávnené právnické osoby (AA TERRA ANTIQUA, s. r. o., Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici) majú náhradu za zamestnancov s odbornou spôsobilosťou po ukončení ich pracovného pomeru.

K bodu 3:

Tajomníčka informovala AR, že MK SR

- vydalo oprávnenie na vykonávanie archeologického výskumu so súhlasom väčšiny členov AR pre dve právnické osoby:
Fakulta umení TU Košice s dobou platnosti do 31. augusta 2010 (rovnako ako pracovná zmluva odborne spôsobilej osoby Mgr. P. Tajkova)
Vlastivedné múzeum v Galante na dobu neurčitú (rovnako ako pracovná zmluva odborne spôsobilej osoby Mgr. M. Takácsa)
- odňalo oprávnenie na vykonávanie archeologického výskumu so súhlasom AR dvom právnickým osobám:
Vlastivedné múzeum Hlohovec (v nadväznosti na ukončenie doby platnosti osvedčenia odborne spôsobileho zamestnanca Mgr. J. Urminského)
Zemplínske múzeum Michalovce (v nadväznosti na zmenu pracovného pomeru odborne spôsobilej zamestnankyne PhDr. L. Gačkovej)

AR vzala so súhlasom na vedomie informáciu o vydaných a odňatých oprávneniach na vykonávanie archeologického výskumu pre uvedené právnické osoby a určila garantov AR pre tri oprávnené právnické osoby nasledovne:

Fakulta umení TU Košice – PhDr. M. Ďurišová

Stredoslovenské múzeum – PhDr. M. Mácelová

Vlastivedné múzeum v Galante – prof. J. Bujna, CSc.

Tajomníčka predložila na rokovanie AR žiadosti dvoch právnických osôb o vydanie oprávnenia na vykonávanie archeologického výskumu, doručené MK SR:

VIA MAGNA, s.r.o., so sídlom v Martine, s prílohami (doklad o právnej subjektivite – výpis z obchodného registra, doklady o zabezpečení vykonávania výskumu prostredníctvom fyzickej osoby s osobitnou odbornou spôsobilosťou – pracovná zmluva na ustanovený týždenný pracovný čas v zmysle § 36 ods. 3 zákona

č. 49/2002 Z. z. s Mgr. M. Horňákom, osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti, ktoré vydalo MK SR Mgr. M. Horňákovi 2. júna 2009 pod reg. č. 094, doklad o zabezpečení priestorov pre deponovanie archeologických nálezov – zmluva o nájme nebytových priestorov)

ACHILLES ARCHAEOLOGY, s. r. o., so sídlom v Pezinku, s prílohami (doklad o právnej subjektivite – výpis z obchodného registra, doklady o zabezpečení vykonávania výskumu prostredníctvom fyzickej osoby s osobitnou odbornou spôsobilosťou – pracovná zmluva na ustanovený týždenný pracovný čas v zmysle § 36 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z. s Mgr. R. Daňom, PhD., osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti, ktoré vydalo MK SR Mgr. R. Daňovi, PhD. 12. decembra 2007 pod reg. č. 082, doklady o budúcej spolupráci v oblasti konzervovania archeologických nálezov – dohoda s autorizovaným reštaurátorom prof. akad. mal. V. Úradníčkom, autorizačné osvedčenie číslo 11 vydané Komorou reštaurátorov 17. februára 1997 prof. akad. mal. V. Úradníčkovi, doklad o zabezpečení priestorov pre dočasnú úschovu hnutelných archeologických nálezov – zmluva o nájme nebytových priestorov, výpis z listu vlastníctva priložený k zmluve a informácia o aktuálnych identifikačných údajoch spoločnosti)

AR prerokovala obe žiadosti a neodporučila MK SR vydanie oprávnení žiadateľom, z nasledovných dôvodov:

- žiadosti neobsahujú informáciu o zaistení konzervovania archeologických nálezov odborným konzervátorom (nepostačuje spolupráca v tejto oblasti s reštaurátorom doložená k žiadosti spoločnosti ACHILLES ARCHAEOLOGY, s.r.o.),
- považuje za nedostatočné uskladňovanie archeologických nálezov v pivničných priestoroch bytového domu (doložená nájomná zmluva spoločnosťou ACHILLES ARCHAEOLOGY, s.r.o.).

AR v súvislosti so žiadosťou spoločnosti ACHILLES ARCHAEOLOGY, s.r.o., vyjadrila obavy, či si odborne spôsobilá fyzická osoba Mgr. R. Daňo, PhD., splnil všetky záväzky u doterajšieho zamestnávateľa, či sú ukončené výskumy, spracovaná dokumentácia a odovzdané nálezy. AR v tejto súvislosti dáva podnet Pamiatkovej inšpekcii MK SR na vykonanie štátneho dohľadu v spoločnosti AA TERRA ANTIQUA, s.r.o., vo veci ochrany nálezov a kvality výskumnej dokumentácie.

Tajomníčka predložila na rokovanie AR v tomto bode aj žiadosť Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobotě o vydanie povolenia na archeologický výskum na vedecké a dokumentačné účely (lokalita Širkovce, hrad Kapla, NKP evid. v ÚZPF pod č. 1023) s doloženým súhlasným rozhodnutím KPÚ B. Bystrica z 27. augusta 2009.

AR vzala žiadosť so súhlasom na vedomie.

K bodu 4:

Riaditeľka Pamiatkovej inšpekcie MK SR Ing. I. Kodoňová na žiadosť AR z februára t. r. informovala AR o stave konania týkajúceho sa pripravovanej stavby hotela na parcele národnej kultúrnej pamiatky archeologického náleziska Dominikánsky kláštor v Banskej Štiavnici. Informáciu doplnil pracovník KPÚ B. Bystrica Ing. arch. Ľ. Farkaš, prizvaný k tomuto bodu rokovania. Platné je územné rozhodnutie a stavebné povolenie, investor stavbu nezačal (začať má najneskôr do 30. júna 2010, ukončiť do 31. decembra 2012). Zvyšky murív po archeologickom výskume sú

od jesene 2006 zabezpečené prekrytím fóliami a lepenkou, zaťažené kameňmi. Investor nespolupracuje s KPÚ B. Bystrica, neplní rozhodnutia o nápravných opatreniach.

AR vzala informáciu na vedomie, odporúča začať priestupkové konanie z dôvodu nezabezpečenia odkrytej architektúry.

K bodu 5:

- Mgr. Slavomír Katkin, prizvaný na rokovanie za PÚ SR, informoval AR, že v súvislosti so znením § 40 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z. (postup v prípade náhodných nálezov, mimo povoleného výskumu) „Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou...“ PÚ SR v krátkom čase pripraví pre krajské pamiatkové úrady vzor poverení na túto činnosť, vydanie a prijatie poverenia bude dobrovoľné pre KPÚ i oprávnené fyzické osoby, PÚ SR po dohode zverejní ich mená na svojej internetovej stránke.
- Termín budúceho rokovania AR bol predbežne stanovený na štvrtok 12. novembra 2009 o 10.00 h.
- Pracovná skupina (ustanovená v zmysle záverov AR k bodu 1) sa stretne v utorok 27. októbra 2009 o 13.00 na Pamiatkovom úrade SR v Bratislave.

Bratislava 24. septembra 2009

Zapísala: Mgr. M. Medvecká
tajomníčka rady

Schválil: PhDr. Karol Pieta, DrSc.
predseda rady